

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ na tiskni dat, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. z. enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Ali je Tomasova žlindra važna za naše kraje?

Nobeno umetno gnojilo se ni v zadnjem času tako priljubilo gospodarjem kakor Tomasova žlindra. Kjerkoli so jo poskusili, da bi z njo zboljšali in pomnožili travniški pridelek, povsod se je izyrtstno sponesla. Pa ne samo na travnikih, ampak tudi na deteljiščih in pri drugih sadežih. Zaradi ugodnih vspehov, katere je pokazala Tomasova žlindra povsod, kjer so začeli z njo gnojiti, vpeljala jo je kmetijska družba kranjska tudi v naše kraje in hvaležni ji moramo biti za to. Kako zelo je družba vstregla s prodajo tega gnojila, povzamemo lahko iz sledečih števil. Leta 1895. je oddala družba celih 10 vagonov Tomasove žlindre, leto pozneje že 30 vagonov in letos jo je naročila polnih 50 vagonov. Te številke jasno govoré, kako koristno je to gnojilo.

Da je Tomasova žlindra tako porabna in pripravna za zboljšanje pridelkov, to je pripisati najbolj fosforovi kislini, katere se nahaja v 100 kg

žlindre po 16 do 20 kg. Ugodno upliva tudi v apno, katerega se nahaja v njej do 50 odstotkov; manjšega pomena pa so druge njene sestavine, kakor magnezija, železni okis, glinica, žveplena kislina in kremikova kislina. Najbolj važna je kakor rečeno, obilna fosforova kislina, in zaradi te jo tudi kupujemo. Fosforova kislina je namreč poleg dušika in kalija najvažnejši živež za rastline, katerega v naši zemlji le premnogokrat primanjkuje, pa ne le po njivah ampak prav posebno še na travnikih. — Zaraditega nam tudi Tomasova žlindra na travnikih čudovito pomaga, in ravno tako koristno deluje nam tudi na deteljiščih.

Da se Tomasova žlindra že splošno rabi, to je pripisati pa tudi njeni ceni, kajti ona je sedaj med vsemi umetnimi gnojili najbolj po ceni. V prvih letih je veljalo 100 kg okolo 4 gld., sedaj se pa prodaja v Ljubljani, ki leži daleč proč od čeških tovarn po 2 gld. 60 kr. 100 kg. Veliko vredno je pri Tomasovi žlindri konečno tudi to, da ne izdá samo za jedno leto kakor druga umetna gnojila, ampak da nam koristi po travnikih in drugod skozi tri leta.

PODLISTEK.

Naš Luka.

(Priredil za kratek čas M. Mk.)

Naš Luka se je rodil tam, kjer kamen po dnevu in po noči raste in kjer vode vselej zmanjka, kadar je doma ni, kruha pa nikoli, ako novega peko, kadar je še stari hleb pri hiši.

Toraj, dragi čitatelj, precej lahko uganeš, kje je ta obljubljena dežela.

Naš Luka jih šteje zdaj nekaj pod šestdeset, srednje velikosti je, nizkega čela, širokih ust, po katerih bi Ribničan lahko mero za svoje žlice vzel: „Od širokih ujst so mero vzeli, so žlice delati začeli.“ Ušesa so pa tudi precej obilna, menda zato, ker so mu jih paglavcu ranji oče, Bog jim daj dobro, večkrat natezovali, da se je kremžil, kakor bi bil lesniko ugriznil.

Luka je človek prav po Jurčičevem okusu, pravi Fortunatek v prtnenih hlačah, glave pa ne

tako neumne kakor bi se po obrazu sodilo, ampak je precej navihan, pravi kozji rog je, počasi jih izpod čela spravlja in ako dobro zadene, namuzne se in zaničljivo nasmeja, misleč: „Primejtrikrat! dobro sem jo zasolil.“

Za pokrivalo ima najraje polhovko ali kako drugačno kosmato kapo. Nos ima špičast, nosnici votli, da bi lahko lešnike noter deval, menda zato, ker rad noslja? „Ima kopito, ki ni nikoli tobaka sito.“ V nos deva, da je le tobaku podobno, tudi črvojedinja bi nosljala, ako bi mu jo kdo ponudil, še kiras.

Ko je bil nekega dne Tončeku naročil, naj iz Žužemberka od Laha za pet krajcarjev drobnega tabaka prinese, je po pomoti kirasa v papirčku prinesel. Luka — meni nič, tebi nič — hitro papir razvije ter dober ščepec kirasa v nos potisne in še drugim nosljati dá; oj, kak smeh! drug družega pogledujejo in se kahljajo (krohotaajo).

Luka pa mirno pravi. „Ti, Mišmaš, ti si pa pod nosom črn kakor ovca pod repom ob zeleni

Za naše kraje je Tomasova žlindra še posebno važna iz lahko umevnih vzrokov. Pri nas imamo malo travnikov in v obče premalo krme. Nasledek tega je slabo rejena živina in prepričli dohodki od živinoreje. Ker nam pa živina primeroma še največ dohodkov prinaša, skrbeti moramo za obilnejšo krmo. To se da tudi doseči, pa le tem potom, če bomo začeli deteljišča, posebno pa travnike gnojiti. Za travnike in deteljišča pa ni nobenega boljšega gnoja, kakor je ravno Tomasova žlindra. Naši travniki so po nekaterih krajih močno zanemarjeni in slabi. Prav lahko bi pa dobili od njih še enkrat tako bogate košnje, če bi jim privoščili nekoliko gnoja, kterelega travniške rastline za dobro rast ravno tako potrebujejo kakor vsaka druga rastlina. Ker pa pridelamo navadno komaj toliko hlevskega gnoja, da ga imamo dosti za njave, moramo na travnikih druga gnojila rabiti in v tem oziru stoji na prvem mestu Tomasova žlindra.

Skraja se je nekaj časa mislilo, da Tomasova žlindra ni za vsako zemljo in lego pripravna, ampak le za mokre ali močvirne travnike. Sedanje iskušnje pa kažejo, da se sponaša na vsaki zemlji in v vsakej legi, če je le toliko vlažna, da se fosforova kislina lahko raztaplja. Ker potrebuje Tomasova žlindra za razstop fosforove kisline nekoliko več vlažnosti kakor druga umetna gnojila, zato jo je treba že jeseni raztrositi po travnikih in deteljiščih. V deževnih krajih jo raztrosimo tudi lahko v zgodnji spomladi. Za 1 oral je treba 350 do 450 *kg*, poprek tedaj 400 *kg* te žlindre, in ker velja 100 *kg* 2 gld. 60 kr., nas stane gnojenje na 1 oralu po 10 gld. 40 kr. Ta strošek se razdeli na tri leta in se gotovo poplača.

Tomasovi žlindri radi primešamo na travnikih

še kajnita ki je tudi ceno gnojilo in važno zaraditega, ker ima mnogo kalija v sebi. V 100 *kg* kajnita se nahaja 12 do 16 *kg* kalija, razun tega pa še nekaj magnezije, klora in žveplene kisline. Kajnit koristi posebno v bolj rahli in lahki zemlji, ker se tam navadno manj kalija nahaja, kakor pa v težki zemlji. Če primešamo Tomasovi žlindri še kajnita, vzeti ga moramo za 1 oral 300 do 400 *kg*, poprek tedaj 350 *kg*. Ker stane 100 *kg* kajnita tudi 2 gld. 60 kr., znaša strošek za 1 oral 7 gld. 80 kr. več, tako da nas stane tako gnojenje skupaj 18 gld. 20 kr. na 1 oralu. Ker traja ta učinek skozi tri leta, se razdele stroški tako, da pride na leto le okoli 6 gld. stroškov za 1 oral.

Tomasovo žlindro kakor tudi kajnit je raztrositi kolikor mogoče enakomerno po travniku. Če rabimo obe vrsti gnojil, jih kaže tikoma pred trošnje dobro premešati na kakem suhem prostoru in pod streho. Najboljši čas za trošnje je pozna jesen in najbolj se dadó raztrositi taka gnojila po prvem snegu, predno izgine. R.

Shod v Beli cerkvi

„Kat. politično društvo za Dolenjsko“ je priredilo 18. julija shod v Beli cerkvi. — Shod je bil dobro obiskan.

Prvi govornik g. vikarij M. Prelesnik je govoril o katoliško-narodni organizaciji. Liberalizem je našemu ljudstvu veliko škodoval v verskem, narodnem in gospodarskem oziru. V narodnem oziru, ker je naš narod razcepil. Razcepil pa ga je, ko je začel napačno pojmovati narodnost, ko je narodnost postavil za vrhovno pravilo in merilo vsega človekovega ravnanja in nehanja. Katoliški Slovenci so se morali upreti tako učečim liberalcem.

paši, kadar se uljiva.“ — „Tonček,“ pravi Luka nadalje, „veš kaj ti povem, drugikrat pa pravega prinesi, reci Lahovim, da naj pogledajo, kaj prodajajo, moj denar je tak, kakor našega gospoda; oni vselej pravega dobijo, saj so mi že dostikrat nosljati dali, ko sem jim bero vozil, ali jih pa na Toplice peljal: od Fužine do Soteske sva ga polno tabačnico pospravila, rute višnjeve sva pa tudi tako nakidala s tem gnojem, da je bilo grdo; ko bi jih bila v kaki posodi oprala, pravo godlo bi bila imela. Taka voda, pravijo, je dobra za kumare zalivati, pa ne vem prav, ali za prave kumare ali za šnopsarske nosove, ki jim tudi kumare pravijo.“

Naš Luka je bil v mladosti Lukec ali Lukač-Lukačasti, kakor je bil v milosti pri očetu in materi.

Nauk za prvo spoved in prvo sv. obhajilo je opravil v Hinjah še precej dobro; ranji gospod Florijan so bili dober pa oster učenik, trde buče so tudi do 16. leta k nauku hodile. Učili so se ti kmečki dijaki in divjaki celo pot do Hinj in

nazaj grede, dan za dnevom je šlo tako po več tednov; ni čuda, da so se sčasoma na pamet navadili krščanskega nauka. Naš Luka še zdaj vsaki večer ponavlja molitvice in jih tudi odproče kakor bi orehe stresal.

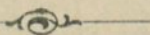
Tistikrat šole še ni bilo, le nektare bližnje je kak „brenček“ (orgljavec) *abc* naučil. V župniji pri 2500 dušah so znali dobro pisati le trije: župnik, kaplan, šolmašter — tako so cerkovnika in orgljavca imenovali; otroci so pa večjidel znali prav dobro: „svinjko uganjati,“ „kozy spodbijati,“ „češnje in jagode brati.“

No, kjer je znal pri kaki hiši kak človek brati, je semtertje pozimski čas tudi kakega otroka brati navadil, ali vsaj „puštaboriti“; tako je bilo tudi z našim Lukcem; ranja teta Anka ga je bila nekoliko brati naučila, ona je imela molitvenik: „Dušna paša“, pa le slabo; ima še zdaj mašno knjigo, bere pa težko, kakor bi debelačeve (koruzne) žganjce po ustih valjal.

Od todi razcepljenje. — V gospodarskem oziru pa nam je še več škodoval. Liberalni gospodarski nauk je postavil za glavno načelo korist, dobiček posameznega človeka. Človek naj sam na-se gleda.

Čim bolj se poteguje posameznik za svoje koristi, tem bolj vzcvete gospodarsko življenje. Zato pa morajo pasti vse ograje, ki bi ovirale in omejevale posameznika. Svobodno bodi vsakemu razkosavanje zemljišč. Vsi morejo, dà, morajo drug z drugim tekmovati, če hočejo do česa priti. Kaj je obrodil ta nauk? Da se nahaja vse bogastvo v rokah pojedinih kapitalistov, ki imajoč stroje in tvornice, lahko z vsemi tekmujejo, nižji stanovi pa trpe strašansko, skoraj neznosno bedo. Sedaj nastopajo socijalni demokratje in se ponujajo ljudstvu, da mu hočejo pomagati. Toda njihovi načrti so neizvedljivi in vrh tega slone na brezverski podlagi. Zato se mora krščansko ljudstvo združevati v krščansko socijalna društva, kmetje vzlasti v posojilnicah in zadrugah.

Drugi govornik, državni poslanec g. dr. Krek je govoril o političnem položaju. Državni zbor ni v zadnjem zasedanju nič storil za kmeta. Krivi so nemški kričači. Po govornikovem prepričanju tako dolgo ne bo boljše, dokler si kmetje ne dobé več pravic. Sedaj so preveč odvisni od glavarstev. Tako n. pr. so župani prav za prav le pisarji okrajnega glavarja. Govornik je nadalje govoril o nagodbi z Ogrsko, o avtonomiji, samouprave deželâ in naroda in k sklepu ognjevitiga govora pozival poslušalce, naj ustanove posojilnico po Raiffeisenovem načinu.

Lukey je bil birmovan v Žužemberku, dobil dva goldinarja pa „farovž“ iz lecta; ta denar so „v kozle dejali“: trije bratje so enega imeli, potem pa prirejo bratovski si delili. Ali po zakonu: „iz malega raste veliko“, bilo je tudi pri Lukeu. Pri petnajstih letih imel je že dva kozla: „murčka“ in „sivčka“. Pasel je pa tudi druge rogovilce. Lukey je bradate kozle prav rad imel; koliko kamizol iz „cajga“ je potrgal, ko je kozlom gromade, posebno leskove z abranki pripogibal; tudi kljukec (vejnik) je neusmiljeno pel po vejah, da bi le ljubi kozlički siti bili, naj bo škoda ali pa ne.

Suhokranjski kozlarji so po njivah in senožetih dosti škode napravljali, ni se jim smililo: ne žito, ne trava, samo da so ti bradati in rogati „škratje“ do paše prišli.

Naš Luka si je s kozjo rejo lep denar naredil, da očetu ni bilo treba za družega skrbeti kakor za obutalo (obuvalo), drugo si je sam s svojim denarjem oskrbel.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Celjski nižji gimnazij je vlada razpustila. To poročilo je moralo osupniti in vžaliti vse avstrijske Slovence. In to tem bolj, ker je naučni minister še pred nedavnim časom obetal slovenskim poslancem, da se bo celjsko vprašanje ugodno rešilo. In sedaj najedenkrat ta odredba! To je krivica za Slovensko ljudstvo. In dolžnost vseh Slovencev, vzlasti slovenskih poslancev je, da storé vse potrebne korake, da popravijo to krivico. Skoraj vsi slovenski politični listi priporočajo vseslovenski shod, pri katerem bi naredili načrte za nadaljno postopanje slovenskih poslancev nasproti vladi in Nemcem.

Nemci še vedno hrujejo proti jezikovni naredbi za Češko in Moravsko. Vsi avstrijski liberalni nemški listi se hudujejo nad njo. Pridružili so se jim tudi liberalni listi v Nemčiji. Katoliški nemški listi pa odločno obsojajo njih počenje.

Janko Krsnik, deželni poslanec kranjski, c. kr. notar na Brdu, znan kmečkemu ljudstvu kot pisatelj kratkočasnih povesti v knjigah družbe sv. Mohorja, je umrl nenadoma v torek po noči v Ljubljani.

Kaj je novega po širokem svetu?

Mirovna pogajanja v Carigradu so z večine rešena. Samo jedna stvar dela odposlanikom evropskih vlad preglavico. Gre se za to, ali naj Grki plačajo vojno odškodnino, štiri milijone turških funtov, takoj, ali pa v obrokih. Seveda Turki bi jih radi imeli precej, ali Grki jih nimajo. Najeti bi si morali od koga visoko posojilo. Ko bo še ta stvar rešena, bo menda vendar enkrat že prišlo do davno zaželenega miru. Iz Aten se poroča, da so se začele turške čete že pomikati iz Tesalije.

Kakor Luka, tako so si tudi drugi fantje s kozjorejo opomogli. Saj so pa tudi prave „jarce“ od Hrvatov kupovali. Lukov sorodnik Martin je bil v Karlovcu tako mercino kupil, kakoršna se težko dobi: za enega kozla je bil dal 40 goldinarjev, ta je bil gotovo „tretjak“. Ko ga je bil z družimi vred Tirolcu prodal in celo jato skoz Ljubljano v Tržič gnal, so Ljubljančanje kar strmeli, kaki kozli so v Suhokrajni.

Tudi pisatelj teh vrstic je bil v mladosti kozji pastir, veliko je s tem rogatim blagom trpel, posebno med mašami, ko so bili kozli nori, kakor sprideni fantje, ki radi v „škodo“ zahajajo ter niso ugnani ne po dnevu, ne po noči, najmanj pa o svetih dneh, kadar kozli za kozicami letajo.

Ko je Luka dorasel nabornih let, ni bil v vojake potrjen, v Novem mestu so ga izvrgli, menda so vedeli, da je za kozlarja najbolj sposoben; kako bi pa tudi bil za vojaški stan, ker ima še zdaj ozke prsi kakor keber. (Dalje sledi.)

Piše se nam:

Iz Dobrnič. 25. julija popoldan vršila se je v Mali vasi župnije dobrniške ljudska veselica v spomin stoletnice rojstva slavnega rojaka domačina, poznejšega apostoljskega škofa v Marketu v severni Ameriki, Friderika Barage. Vsaki narod slavi može veleume, dolžan je tedaj storiti to tudi naš narod.

Mala vas, prijazen gradič, sedaj v posestvu rodovine Treo-ove, je rojstni dom slavnega škofa in tu se je vršila veselica na prostem v senci večstoletnih košatih lip. Večina tujih gostov šla si je najprvo ogledat v dobrniško župno cerkev krasen doprsen kip Baragov, potem se je vršil odhod v Malo vas: Šolska mladina s zastavo, trebanjska požarna bramba, novomeška godba in mnogobrojno ljudstva. Vreme je bilo krasno, najmanjšega oblaka nisi ugledal na sinjem nebu. Čast. gosp. kapelan Jaklič je v slavnostnem govoru živo opisoval zasluge slavnega moža za sveto cerkev, za narod slovenski in za človeštvo sploh; kazal je s spretno besedo na njega kot vzor katoliškega nesebičnega požrtvovalnega škofa, kot vrlega Slovenca ljubečega svoj rod tudi onstran morja, omenjal zasluge, katerih si je pridobil slavjenec na slovstvenem polju slovanskem in indijanskem. Spisal je obilo nabožnih knjig, zlasti znamenita je njegova „dušna paša“, ki je izšla do leta 1854. že v 27.000 iztisih. Kar sta bila Slovencem sv. Ciril in Metod, to je bil Baraga Indijanom; ustvaril jim je pismeni jezik in slovstvo. Kakor je mati ponosna na svojega sina, ako doseže veljavo med svetom, tako naj bo ponosen tudi slovenski narod na svojega sina, prvega slovenskega apostoljskega misijonarja in škofa v Ameriki, Friderika Barago. Dokler bo živel kak Indijan v severni Ameriki, toliko časa bo s častjo izgovarjal ime Friderik Baraga, če ga bodo pa Indijani pozabili, pozabil ga pa ne boče Slovenec, kateremu je toliko koristil na slovstvenem polju. Da se pa njegov spomin ovekoveči, vzdala se je plošča, ki priča, da se je porodil tu mož svetovnega pomena.

Po govoru vršila se je tombola, ki je vzbudila obilo smeha in nedolžnega veselja. Po tomboli je bila pogostena šolska mladina in vsak otrok dobil je še podobico, na ktorej so zapisane poglobitve dogodbe Baragovega življenja. Veselico počastil je s svojim prihodom nedavno v domovino prišedši slovenski duhovnik delujoč v Ameriki, čast. gosp. Fr. Šušteršič. Naprošen, slavil je on v izbornem in priljudnem govoru zasluge Baragove; zlasti je povdarjal na Baragu kot znak značajnosti in možatosti, da nikdar ni zatajil svojega rodu. Vsi amerikanski, nemški in angleški časniki in knjige, ki pišejo o Baragu, povdarjajo izrečno, da je bil Baraga po narodnosti Slovenec. Dandanašnji pa se oni, ki se v Ameriko izselijo, sramujejo svojega rodu in ne povedo da so Slovenci. Govornik vé iz lastne iskušnje, da ko je šel jedno leto vprašat v Njujork na urad, kjer se izseljenci vpisujejo, koliko je prišlo Slovencev isto leto tja, je s začudenjem in žalostjo zapazil, ko je pregledaval rubrike o izseljencih, da pod rubriko narodnosti ni zapisanega nobenega Slovenca; zapisani so Nemci, Čehi, Poljaki, Slovaki in razne narodnosti. Zvedel je kasneje, da Slovenci vprašani po narodnosti ne povedó, da so Slovenci, ampak se zapišejo za Nemce, ker znajo tolči nekoliko nemški, kar so se pri vojaki naučili, ali pa povedó, da so Avstrijanci. To je žalostno znamenje, da je med Slovenci premalo narodne zavednosti. Pripovedoval je s kako častjo se stari Indijani še dandanašnji spominjajo Barage, ki jim je bil oče in upeljal jih je

v krščansko in družabno življenje. S svojim govorom napravil je globok vtis. Govorili so še sledeči gg.: Dr. Dragotin Treo, odvetnik v Postojni je povdarjal Baragove zasluge za narod slovenski in celo človeštvo; Emil Orožen, notar v Trebnjem, govoril je o tem, kako majhen da je naš narod, vendar ima veliko veleumov, mož svetovnega pomena, zato jih je dolžan častiti in se jih spominjati; nazadnje se je preč. gosp. župnik Jančigar zahvalil pred vsem g. Juliju Treo-tu, posestniku grada Mala vas za spominsko ploščo, ki je vzdana pri vходу, za krasno opravo sobe, kjer je zagledal luč sveta Friderik Baraga, sploh za prireditel veselice; zahvalil se je vsem gostom, ki so s svojo navzočnostjo počastili veselico v tako obilnem, da mnogobrojnem številu, iz raznih krajev in stanov, v istini prava ljudska veselica. Vse je bilo veselo in živahno, to se je bralo vsem vdeležencem že na obrazu, Godba je svirala in veliko pripomogla k splošnemu veselju. Vsem ostane ta dan nepozaben, ostane naj tudi slavjenec Baraga in duh njegov naj prestvarja in poživlja vse Slovence!

Slava vekotrajna nesmrtnemu spominu Friderika Barage!

Iz Črnomlja. Zadruga vseh obrtnikov sodnega okraja črnomljskega se je osnovala dné 21. junija pri tukajšnjem okr. glavarstvu. Vseh obrtnikov v okraju je 238. Da se je mogla volitev izvršiti, je bilo potrebno, da pride najmanj četrtina obrtnikov skupaj. Pričakovali smo da bodo prišli v obilnem številu, a nekateri so bili zavoljo daljnega pota zadržani. Prišlo je vendar 60 volilcev na volišče. Izvoljeni so bili sledeči gg.: Predsednikom: Dayorin Frančič, klobučar v Črnomlju z 58 glasovi; on se je namreč največ trudil za ustanovitev zadruga; podpredsednikom pa enoglasno Fran Lozar, krojač. Odbornikom: Janko Fugina, krojač, Vinko Leitgeb, pek, Jože Schweiger, mizar, Štefan Kožar, mesar, Martin Malnerič, trgovec, Andrej Lakner, gostilničar — vsi iz Črnomlja; Vekoslav Fabjan, čevljar iz Loke, Ivan Čagran, ključavničar iz Loke, Vekoslav Gorupič, kovač iz Loke, Ivan Flajnik, krojač iz Vinice. Namestnikom: Štefan Skočelič, zidar iz Loke, Jožef Zwaz, čevljar iz Vinice, Jože Malnerič, mizar iz Krupe, Matija Starašinič, mlinar iz Podbrežja, Jože Gangl, mlinar iz Vinice, Anton Prebilič, gostiln. iz Predgrada.

Skupni obed je bil v gostilni g. Fr. Šuštaršiča. S svojo navzočnostjo sta počastila obrtnike gg. okr. glavar in mestni župan. Med obedom je svirala mestna godba.

Domače vesti.

(Nove maše) v ljubljanski škofiji bodo darovali sledeči čč. gg. v nastopnih farah: Josip Eppich, dne 1. avg. v Stari cerkvi pri Kočevju; Anton Golf, dne 25. jul. v Starem trgu pri Ložu; Vojteh Hybášek, dne 8. avg. v Prédině na Moravskem; Anton Jarc, dne 8. avgusta v Novem mestu; Ivan Jereb, dne 1. avgusta v Ljubljani pri sv. Jakobu; Anton Jerič, dné 23. jul. v Ljubljani; Eygen Lampe, dne 25. jul. v Marijanišču; Ivan Mlakar, dne 1. avg. na Breznici; Valentin Oblak, dne 25. jul. na Bledu; Leonard Zupan, dne 1. avg. v Kropi; Francišek Koželj, dne 1. avg. na Homcu; Josip Kržišnik, dné 25. jul. v Ribnici; Andrej Lavrič, dne 1. avg. v Starem trgu pri Ložu; Josip Lavrič, dne 1. avg. v Blagovici; Blaž Rebol, dne 8. avg. na Trsteniku; Avgust Schauer, dne 8. avg. v Poljanici (Pöllandl); Francišek Zupančič, dne 1. avg. pri sv. Petru v Ljubljani.

(† Umrla) je dne 18. julija v Rosinatovem gradu v Kandiji gospa Elizabeta Rosina roj. Mehora po daljšem bolehanju. Mir ji bodi! — V Smartnem pri Litiji je umrl ondotni preč. gosp. dekan in duhovni svetnik Jakob Rus, 73 let star. R. I. P.

(Iz Toplic.) Umrl je tukaj dne 27. julija ter bil slovesno pokopan gospod Matej Godec. Porodil se je ranjki v Kresnicah pri Litiji dne 8. sept. 1808, bil tri leta bogoslovec v ljubljanskem semenišču; pozneji služil kot mornarski zdravnik pri avstrijskem Lojdu. Bil je blaga duša, veren dober katoličan, in radi njegove dobrosrčnosti in skromnosti vsestransko ljubljen in spoštovan. Baval se je zadnja leta najraje z sadjorejo, ter z velikimi stroški izdelal kamniti breg v krasen sadni vrt. Pri njem se je dobilo vsakovrstno najfineje sadje od prvega poletja do pozne jeseni. Svetila mu večna luč!

(Gledé konjskega semnja,) ki bode v pondeljek 2. avgusta v Novem mestu. S tem opozarjamo vse konjerejce in trgovce, da ni treba za konje živinskih potnih listov in da se za konje ne bo pobirala sejemski pristojbina. Ker so bili sejmi ne samo v naši domovini, temveč tudi zunaj nje po vsih večjih novinah razglašeni, se je nadejati obilo kupcev in izvrstne kupčije.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) za Novo mesto prejela je iz nabiralnikov g. Šlajpaha na Veliki loki 4 gld. 78 kr. in iz nabiralnika pri g. Paulinu v Trebnjem 2 gld. 23 kr.

(Požar.) V nedeljo 25. julija gorelo je v vasi Veliki Ban v Šentjernejski fari. Pogorelo je troje hiš in žalibog tudi dvoje malih otrok, ki so bili brez matere doma.

(Glas iz občinstva.) Omnibus, kateri prevaža v Novem mestu za majhen denar ljudi na kolodvor in drugam, je hvalevredno podjetje, vendar bi prosili lastnika, da ga zdržava v dobrem stanu, da ne bo človek v njem v deževnem vremenu ravno tako premočen, kakor da bi bil pod milim nebom, in ne tako prepihan, da dobi trganje po vseh udih. Pričakujemo, da bo ta opomba zadostovala.

(Enketa za povzdigo naše konjereje) bo 23. avgusta t. l. v Ljubljani pri deželni vladi. — Sedaj je prilika, da se tudi mi oglasimo in povemo, kakih žrebcev nam je treba, da se zboljša naše pleme, in kaj je sploh vkreniti, da se zaredé po deželi konji, ki bodo pripravni za kmetijo in kupčijo. Zaraditega vabi kmetijska podružnica novomeška vse p. n. gošpodarje, katerim je mari napredek naše konjereje, na razgovor, ki se bo vršil v tej zadevi na dan semnja v torek dne 2. avgusta ob dveh popoldne v prostorih gostilne gospe Tuček v Novem mestu.

(Za III. letno zasedanje porotnih obravnav v Novem mestu), katere se pričnó 9. avgusta 1897, izžrebani so glavnim porotnikom naslednji gg.: Globočnik Janko, c. kr. notar iz Vel. Lašič; Weiss Jan., pos. iz Stare Freže; Žnidarski Fr., pos. iz Zdenške vasi; Rumpert Fr., trg. iz Krškega; Zupančič Jan., pos. iz Luže; Štrk Jure, pos. iz Predgrada; Matkovič Jure, pos. iz Tanče gore; Gešel Mat., pos. iz Dobljč; Kužnik Ant., pos. iz Trebnjega; Novak Jan., pos. iz Račjegasela; Weiss Leop. ml., pos. iz Metlike; Adlešič Jan., pos. iz Adlešič; Tratar Fr., pos. iz Skrovnika; Želko Janez, pos. iz Lahinje; Petrič Janko, pos. iz Tuševdola; Mavrin Jan., pos. iz Zagozdeca; Lavrinšek Ant., pos. iz Krškega; Lakner Andr., pos. iz Črnomlja; Zaplatar Fr., pos. iz Sv. Helene; Meglič Jan., pos. iz

Nemške vasi; Špendal Ant., pos. iz Biške vasi; Ivanetič Jak., pos. iz Metlike; Novak Jan., pos. iz Gradaca; Rus Fr., pos. iz Metlike; Puntar Jos., pos. iz Gor. Pijavškega; Zupan Jos., pos. iz Račjegasela; Potokar Ant., pos. iz Račjegasela; Govanec Karol, pos. iz Metlike; Gustin Jure, pos. iz Drašič; Štukelj Jak., pos. iz Otovca; Jarc Jan., pos. iz Sr. Lipovca; Roštohar Vinko, pos. iz Gor. Pijavškega; Panjan Jos., pos. iz Vojne vasi; Križan Jan., pos. iz Otoka; Koracin Ludv., pos. iz Mirne. — Nadomestnim porotnikom naslednji gg.: Jarc Anton, trg., Mikolič Jakob, Agnitsch Andr., klepar, Luser Avg., pos., Mirtič Jan., pos. in Pugelj Fr., pos. iz Novega mesta; Zoran Ant., pos. iz Toplic; Vidmar Franc, pos. iz Dolenje vasi; Pikel Jan., trgovec iz Bršljina.

(Predavanje.) V nedeljo dne 25. julija zbralo se nas je lepo število mož v šolskem poslopju, k predavanju gosp. V. Rohrmanna, načelnika kmet. podružnice v Novem mestu. Nad jedno uro trajal je zanimiv in poljuden poduk o gnojenji travnikov z umetnimi gnojili, Tomasovo žlindro in kajnitom. Mnogo koristnega in resničnega smo slišali tudi o prašičji reji. — Z veseljem in vidnim zanimanjem smo sledili njegovim prepričevalnim besedam. Bodi torej na tem mestu izražena mu naša iskrena zahvala. Čast neumorno delavnemu g. načelniku!

(Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Celji) namerava svoj delokrog raztegniti na slov. pokrajine in je v ta namen razposlalo poziv vsem slov. odvetniškim in notarskim uradnikom na Kranjskem, Koroškem, Primorskem in Spodnjem Štajarskem. Z ozirom na važnost tega društva, prosimo vse tovariše, še jedenkrat, da nam v kratkem (vsaj do konca tega meseca) dpošljejo svoje opazke glede načrta društvenih pravil in pristopne izjave ter se kolikor mogoče vdeležé občnega zbora dne 8. avg. t. l. — Pripomni se še, da bo ta dan otvoritev „Narodnega doma“ in blagoslovljenje sokolske zastave, in pričakujemo obilne udeležbe.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem Mestu:

Spoštovana rodbina Rosina v Kandiji darovala je 15 gl. dijaški kuhinji v Novem mestu, namesto nagrobnega venca pokojni gospej Elizabeti Rosina. Bodi ji tem potom izračena najtoplejša zahvala!

Loterijske številke.

Trst	17. julija	34	82	72	15	25
Gradec	24. „	72	51	41	22	40

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne dokaze prijateljskega sočutja mej boleznijo in o smrti ter za obilo spremstvo k večnemu počitku nepozabljive soproge, oziroma hčere, sestre, tete in svakinje, gospe

Elizabete Rosina roj. Mechora,

katero je Vsegamogočni, po dolgej bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajočo, dne 18. julija ob polu 3. uri popoldne k sebi v boljšo večnost poklical, izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem, posebno prečastiti duhovščini in gg. Usmiljenim bratom ter sploh vsem kateri so predrago ranjko na zadnjem potu spremili, najtoplejšo zahvalo.

Kandija pri Novem mestu, dne 25. julija 1897.

(179)

Žalujoči ostali.

Razglasilo.

Podpisano mestno županstvo naznanja, da se bodo vršili od sedaj naprej v Novem mestu (Rudolfovem) na Dolenjskem ob vsakem sejmu za govejo živino tudi

konjski sejmi,

in sicer:

- 1) vsak prvi pondeljek vsakega mesca (ako pade na tak pondeljek praznik, vrši se sejm prihodnji pondeljek), toraj 12 sejmov; nadalje ob vsakem letnem sejmu, kakor:
- 2) januarja v torek po sv. Antonu;
- 3) aprila v torek pred sv. Jurjem;
- 4) avgusta v torek po sv. Jerneji;
- 5) oktobra v torek po sv. Lukeži;
- 6) decembra prvi torek v adventu;

Prvi konjski sejm bode torej

===== dne 2. avgusta 1897.

kot prvi pondeljek mesca avgusta.

Prيرهjeno je za te sejme vsestransko pripravno in prostorno novo sejmišče tik državne ceste za novo-meškimi pokopališčem s posebnim dohodom in posebnim odhodom kakor tudi poskuševališčem za konje na sejmišču samem.

Mestno županstvo v Novem mestu,

dné 10. julija 1897.

Župan:

Dr. Schegula.

(161-2)

Vino staro in novo, na prodaj je po prav nizki ceni v grajščini Bajnof pri Novem mestu.

Klavir ceno na prodaj. — Kje pove iz prijaznosti vredništvo tega lista. (152)

Harmonike. Slavn. občinstvu uljudno naznanjam, da izdelujem in v popravilo vzamem vsakovrstne harmonike, ktere točno in vestno dovršim po najnižji ceni. Mihael Gregorčič, mizar in harmonikar Naklo pri Črnomlju. (168-2)

Na prodaj je iz proste roke hiša, pód, kostojita prav na prijaznem prostoru, ker okolu leži lep sadni vrt, ograjen, da se lahko zaklene. Na jedni strani vrta leži cesta, na drugi pa teče Krka, s katero je napeljana voda na vrt, da se lahko nabrizga; poleg je tudi mali ograjeni vrt za zeljša in cvetlice. Ta domačija je prav pripravna za vsakovrstni obrt ali pa za kakega pokojnika (penzionista), ker je blizo farne cerkve ter od železniške postaje Straža oddaljena deset minut, od Toplic pa dobre pol ure hoda. Toraj priporočam hiš. št. 8. v Valti vasi. Cena in pogoji se zvedó ravno tam pri posestniku F. Stravs-u.

Čevljarski učenec, kteri je šolski nauk dostal in je lepega vedenja, sprejme se v poduk v čevljarstvo k mojstru v Ljubljano, kjer bi bil lepo odgojen. — Več iz prijaznosti opravništvo „Dol. Novic“

+

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da je Bogu Vsegamogočnemu dopadlo, k sebi v boljše življenje poklicati dragega nam očeta, gospoda

Jožefa Mavrin,

nekdanjega vinskega trgovca iz znane hiše pri „Pavlu“ na Griču pri Črnomlju, po dolgi in mučni bolezni v 79. letu na praznik sv. Jakoba ob 3. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v podružni cerkvi sv. Janeza Ev. v Dobljčah pri Črnomlju.

Dragega pokojnika priporočamo v pobožen spomin in molitev.

Na Griču pri Črnomlju, dne 26. junija 1897.

(182)

Žalujoča rodbina.

ZAHVALA.

Srčna hvala gospodu županu Alojzu Novljan-u v Mirni peči, za njegovo prijaznost, katero je pokazal dné 21. julija pri izletu šolske mladine na Golobinjek svojim prijateljem.

Kličejo mu trikratni živijo! njegovi prijatelji

(175)

T., A., M.

OKLIC.

V zapuščino prošta Petra Urh spadajoče barem blago

(postelje, omare, mize, kuhinjsko orodje)

bode se prodajalo na javni prostovoljni dražbi dne 12. avgusta 1897 od 9. ure dopoldne naprej v kapiteljskem postopju v Novem mestu.

Plačati in prevzeti se bode moralo takoj.

C. kr. m. deleg. okrajno sodišče v Rudolfovem, dné 28. julija 1897. (181)

Št. 593.

OZNANILO.

V četrtek dné 5. avgusta t. l. bo v Črnomlju

živinski semenj

h kateremu se prodajalci in kupci uljudno vabijo.

Mestno županstvo Črnomelj, dné 24. julija 1897.

(177)

Schweiger.

Lepo posestvo na Trščin občina Loka je tako na prodaj. Več se izvé pri posestniku Franc Grabnerju na Trščin.

Kovačija pri Plantanu v Kandiji št. 36 je z vsem orodjem in s stanovanjem vred takoj v najem dati. — Več se izvé pri Andreju Agnitsch v Novem mestu.

Jedino pravi BALSAM

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“
in tovarne farmacevtskih pre-
paratov

A. Thierry-ja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini.

Preskušen in potrjen od zdravstvenih
oblastev.

Najstareje, najpristneje, najreelneje in
najceneje ljudsko domače zdravilo, ki

uteši prsne in pljučne bolezni, želodčen krč itd. ter je vpo-
rabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka
steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka
Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“. Vsak
balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene tiskane varstvene
znamke, naj se odkloni kot čim ceneje tem nič vredneje
ponaredbi. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno
varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemo-
valce mojega jedino pravega balzama, kakor tudi prekupce
nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balza-
mov, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi
zakona o varstvenih znakah. Kjer se ne nahaja zaloga
mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na
angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic
stane franko do vsake avstro-ogrske poštne postaje 4 krone,
v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic
4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih
steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti pred-
plačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšnje zeleno
varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti
vsaka steklenica. (139-5)

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Tirolska veletrgovina

prve vrste z vinom išče v tej stroki dobro izurjenega
zastopnika pod dobrimi pogoji. Ponudbe pod znamko
V. 2353 odpravlja Rudolf Mosse na Dunaju. (142-4)

Kovačnica v najem je oddati poleg mosta
Polju pri Toplicah po prav ugodni
ceni. — Več se poizvé pri lastniku ravno tam.

Popravilo gospodarskih strojev.

Uljudno naznanjam p. n. občinstvu, da uspre-
jemljam v popravilo mlatilnice, čistilnice, slamo-
reznice ter vse pod ključarsko obrt spadajoča
dela, po kaj mogoče nizkih cenah; za vsa moja
dela jamčim. Stare stroje tudi zamenjam z novimi
od najboljših tovarov, proti primernemu doplačilu.
Plačuje se po dogovoru lahko tudi na obroke.
Kupujem tudi stare vlite kolesa (švungrade,) slamo-
reznice in ročne mlatilnice, po koliko mogoče
visoki ceni.

Pismena naročila se hitro in točno izvrše.

Se priporoča

I. Hrovath,

(180) ključavničar v Mačkocvu pri Novem mestu.

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?
Vsak
kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav
ostati in si kaj prihraniti.

Prva izdelovalnica peči

bratov Appe

v Kandiji pri Novem mestu

priporoča

prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu svojo bogato
zalogo raznovrstnih proti
ognju trpežnih

lončenih peči

(88-9) in

štedilnih ognjišč,

kakor tudi

kopališč

z emailiranimi kahelcami.

Postavljanje se vestno, točno
in po nizki ceni izvršuje.

Za dobro blago se jamči.

Vse blago se oddaja po kaj
mogoče nizkih cenah, ter po
dogovoru tudi na obroke.

Učenec, iz dobre hiše doma in z dobrimi šol-
skimi spričevali, se takoj sprejme v
mojo prodajalnico z mešanim blagom. Ludovik Smole,
trgovec v Sevnici na Stajerskem. (169-2)

Naznanilo.

Podpisani p. n. občinstvu uljudno naznanja,
da je na Račjem selu, občine trebanjske otvoril

opekarno (ceglavnico),

kjer se bode od 1. julija dalje vsakovrstna opeka
za zidanje, strehe kriti in za tlakovanje, po naj-
nižjih cenah dobivala.

V obilno naročitev se priporoča

Dominiko Negro,

(154-3)

opekar.

Iz konkurza

J. N. Surz-a v Rudolfovem

se je pričela prodaja, pri kateri se oddaja izključno le dobro blago in po prav nizki ceni.

Trgovci na debelo z dežele, ki imajo primeren popust, in p. n. mestno občinstvo naj blagovolé priti popoldne, ker je izbiranje blaga dopoldne radi pritiska vnanjega občinstva neprilčno. (183-1)

Njiva z ovsem posejana, obsegajoča 2 orala zemlje ter jako rodovitna, se s kozolcem vred takoj v najem odda ali pa proda blizu novomeške železniške postaje. Proda se na stalnem tudi samo oves prav lepe rasti. — Več se izve v hiši št. 49 v Novem mestu. (159-3)

Učenca, sposobnega za prodajalno z manufakturnim blagom v Novem mestu se takoj sprejme. Kje pove iz prijaznosti opravištvu „Dol. Novic“. (163-2)

Bicikel še dobro ohranjen, je na prodaj. — Cena mu je 35 gld. — Več se izve v Krajčevi prodajalni.

Učenec vsprejme se takoj v prodajalno z mešanim blagom Fr. Skušek-a v Metliki.

Švicarska kotenina 20 kr.

Bela kotenina 12 kr.

Švicarska kotenina 20 kr.

ZALOGA

nepremočljivih plaht

za vozove, ter na meter za pokrivanje komatov

kakor tudi

nagrobnih vencev

z napisi, vsakovrstnega

manufakturnega blaga

in

šivalnih strojev

priporoča po najnižjih cenah

Josip Ogoreutz v Rudolfovem.

Rujava kotenina 12 kr.

Rujava kotenina 12 kr.

Švicarska kotenina 20 kr.

Bela kotenina 12 kr.

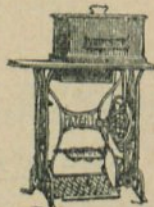
(184-1)

Švicarska kotenina 20 kr.

Tovarniška zaloga
šivalnih strojev in biciklov.

IVAN JAK,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Ceniki na zahtevanje brezplačno in franko.

Zastopnik za Metliko in okolico:

Friderik Skušek v Metliki. (181-5)